

Les 1: Laat je niet bedotten!

Je leert een kritische houding aannemen ten opzichte van reclame.

Los de vragen bij de advertenties op.

1

Deze reclamemaker speelt handig in op wat bij jongeren leeft: ze willen erbij horen.

Hoe noem je dat gevoel in één woord? De _____

Waarom merk je dat deze advertentie voor jongeren bedoeld is?

2

Waarom mogen kinderen gratis naar dit vakantiepark?
Willen de eigenaars van het park dan geen geld verdienen?

3

Waarom geeft de verkoper 'gratis' beddengoed weg?

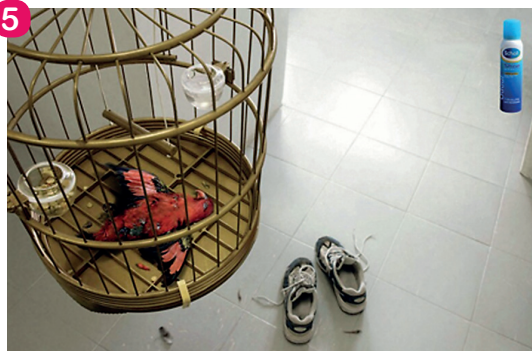

4

Je zou er honger van krijgen ... Toch opletten met wat men je probeert aan te smeren! Links zie je een afbeelding van de hamburger zoals hij op affiches wordt aangeprezen, rechts zie je wat je krijgt wanneer je in de hamburgerzaak het doosje opent ... Wat kun je besluiten?

5

Humor is zeer belangrijk bij reclame. Humor bestaat uit twee delen. Welke?

1 _____

2 _____

Heeft de reclamemaker van deze advertentie daar rekening mee gehouden? Leg uit.

Voor welk product maakt men hier reclame, denk je?

6

Reclamemakers proberen foto's vaak te verbeteren met de computer. Soms gaat men zelfs zo ver dat iemand er tien jaar jonger uitziet, zoals op deze foto.

Bekijk haar middel op de linkerfoto en vergelijk met de tweede foto. Als je goed kijkt, zie je dat ook haar haren er blonder en meer golvend uitzien op de rechterfoto. Waarom heeft deze soort fotobewerkingen een negatieve invloed op jongeren?

Waarom moet ik naar reclame leren luisteren?

Je wordt elke dag bedolven onder de reclameberichten, of je dat nu wilt of niet. Reclamemakers doen er alles aan om op te vallen, om je te verleiden of om je iets aan te smeren.

Een verwittigd man is er twee waard. (En een verwittigde vrouw nog veel meer! ☺) Laat je dus niet verleiden!

Dat doe je door kritisch na te denken:

- **Waarover** gaat het?

Waarvoor wordt reclame gemaakt? Klopt die reclame wel?

- **Welke weg** legt reclame af?

Wie is de opdrachtgever? De fabrikant schakelt een reclamebureau in. Een team van mensen ontwerpt een reclame en brengt die via de televisie, krant, tijdschrift of affiche tot bij jou.

- **Welke middelen** worden daarvoor gebruikt?

Reclame kost veel geld, maar brengt nog meer op. Daarom is niets te veel: de beroemdste sterren 'lenen' hun bekendheid, de beste schrijvers bedenken slogans, de beste fotografen illustreren ...

En misschien word je op de koop toe verleid met een gratis cadeautje of extraatje?

Les 2: Prietpraat

└ Je leert een kritische houding aannemen ten opzichte van reclame en argumenten formuleren.

1 Luister goed naar de reclameboodschappen en los de vragen op.

1 Pukkelstop

Wat vind je van de 'Niet goed, geld terug!'-garantie?

2 Rimpelglad

"Na twee weken zie je er 10 jaar jonger uit." Wil dat dan zeggen dat jullie er na twee weken terug als een baby zullen uitzien? Waarom vertelt de reclamemaker dat dan?

3 Chocotandpasta

Wat is jouw mening over dit nieuwe product?

4 Afkijkbril

Waarom zal deze reclame veel succes kennen, denk je?

Wat is jouw mening over dit product?

5 Puppyrent

Hoe sta jij tegenover Puppyrent?

6 Invisigum

Zou jij invisigum kopen? Waarom wel/niet?

- **achterhalen**
- gewaarworden, te weten komen

[illegible]

Les 3: Te gek voor woorden!

Je leest enkele bijzondere krantenkoppen en bedenkt er zelf een artikel bij.

VOOR

Denk na over deze vragen en noteer je antwoord.

1 Welke krantenkop kies je?

2 Wie is het hoofdpersonage? Geef hem/haar een naam.

Welke eigenschappen passen bij hem/haar? Is hij/zij verstrooid, vergeetachtig, agressief, knettergek, overwerkt ...? Noteer enkele karaktereigenschappen.

3 Denk na over de opbouw van je artikel.

a Inleiding

Waar/wanneer speelt het verhaal zich af? (In welk land? In welke stad?)

Wanneer? (vorige week/vorige maand/gisteren/...)

b Midden

Noteer enkele ideeën in het kader. Wat wil je aan de lezer van het artikel vertellen ...

... over het hoofdpersonage?	
... over de aanleiding van de gebeurtenis?	
... over de gebeurtenis zelf?	

Om je artikel vlotter leesbaar te maken, werk je best met alinea's. Laat telkens een witregel open wanneer je over een nieuw onderdeel begint te vertellen.

c Einde

Hoe eindigt het artikel? Hoe loopt het verhaal af voor je hoofdpersonage?

[illegible]

NA

Heb je rekening gehouden met de schrijfstrategieën?
Vink aan wat je hebt toegepast. Soms moet je wat extra uitleg geven.

Herhaling vermijden

- ☐ Ik heb verwijswoorden gebruikt.
- ☐ Ik heb het verhaal eerst geschreven en daarna aanpassingen gedaan.
- ☐ Ik heb de hulp ingeroepen van een klasgenootje en we hebben het zo aangepakt:

Werken met alinea's

- ☐ Ik heb eerst een kladversie gemaakt en daarna streepjes getrokken op de plaatsen waar een nieuwe alinea moest komen.
- ☐ Ik heb meteen alinea's gebruikt, ook in de kladversie.
- ☐ Ik heb de hulp ingeroepen van de juf/meester en heb het zo aangepakt:

Ik kijk mijn tekst na op spellingfouten.

- ☐ Ik heb gecontroleerd of de werkwoordsvormen juist geschreven zijn en ze aangepast indien nodig.

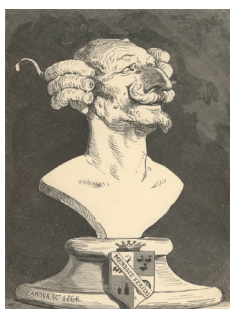
Les 4: Over een paard en twee benen

- Je leert het onderwerp en de persoonsvorm in de zin aanduiden.
Je leert onderzoeken wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt, of wat het onderwerp is of wordt.

verward

in de war, ongeordend

1 Luister naar het verhaal over de baron en zijn paard. Begrijp je alle woorden?

de buste van
de baron

laurier

een prieeltje

de vesting

2 Onderzoek de zinnen uit het verhaal en vul het schema in. Lees eventueel eerst de taalweters op blz. 57 en 59 in dit werkschrift.

De Turken hadden hun vesting verlaten.

stap 1	
stap 2	
stap 3	

Mijn soldaten maken zo veel mogelijk stof.

stap 1	
stap 2	
stap 3	

Ik was ongerust.

stap 1	
stap 2	
stap 3	

Mijn moedige mannen zijn altijd trouw.

stap 1	
stap 2	
stap 3	

De achterhelft van mijn paard trapte tegen de poort.

stap 1	
stap 2	
stap 3	

- 3**
- a Omcirkel het onderwerp.
 - b Welk werkwoord (of werkwoorden) zegt wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt? Duid aan met een **groene** kleur.
Welk werkwoord + ander woord (of woorden) zegt wat of hoe het onderwerp is of wordt? Duid aan met een **gele** kleur.
 - c Zet de persoonsvorm tussen schuine strepen.
 - d Onderstreep het zinsdeel in de rest van de zin dat een antwoord geeft op een vraag.
Schrijf het vraagwoord eronder. Tip: lees eerst de taalweter op de volgende bladzijde.

De baron diende in het Russische leger.

Het paard dronk liters water.

De knecht zwaaide met zijn armen.

De veearts was behendig met naald en draad.

Na een tijdje genas de wond.

Is dit verhaal fictie?

Van dit soort verhalen word ik vrolijk!

Kun je deze zinnen ook onderzoeken?

Dat ongeluk heb ik voor mijn ogen zien gebeuren.

De veearts naaide de beide helften vast.

4 Net zoals bij honden bestaan er ook verschillende paardenrassen. Beoordeel de zinnen en kleur het juiste vakje. Kun jij het ras van het paard van Baron Von Münchhausen te weten komen?

	waar	niet waar
Ik dacht aan het arme beest. → 'Het arme beest' is het onderwerp van deze zin.	KO	LI
De soldaten hebben naar de vijand gezocht. → 'Hebben' is de persoonsvorm.	TO	NI
Dit verhaal is ongelooflijk! → 'Is ongelooflijk' zegt wat of hoe het onderwerp is.	UW	NK
De baron heeft de vijanden laten wegvluchten. → In deze zin staan drie werkwoorden.	ER	JE

Welk zinsdeel in de rest van de zin geeft een antwoord op de vraag:

- (aan/voor) wie?
- hoe?
- wanneer?
- waar?
- waarom?
- ...

We kunnen in een zin niet enkel zeggen wat of wie iemand is of wat iemand doet. Een zin kan ook extra informatie bevatten. Die informatie staat in een zinsdeel.
Bv. Ik heb gisteren bij onze burens goed voor de baby gezorgd, omdat ...

Wanneer?

Waar?

Hoe?

Voor wie?

Waarom?

Les 5: Dagboek van een loser

└ Je leest een tekst en beantwoordt de vragen.

Lees deel 1 in je taalboek op blz. 86 tot 89. Los daarna de vragen op.

1 Wat houdt het vak 'Onafhankelijk Onderzoek' in? Leg uit.

2 Zijn de uitspraken waar of niet waar? Omcirkel het juiste antwoord.
Leg ook uit waarom je dat denkt.

Bram is een initiatiefnemer.

waar

niet waar

Bij 'Onafhankelijk Onderzoek' mag je je eigen zin doen.

waar

niet waar

3 Wat is jouw mening over de 'meisjesrobot'?

4 Wat vind je van Brams ideeën voor de robot?

5 Beeld je in dat jij in de les 'Onafhankelijk Onderzoek' zit. Wat moet jouw robot dan kunnen?

6 Wat is de KaasTik?

- 7** Wat is jouw mening over dit spelletje? Probeer zowel een positief als een negatief argument te geven.

positief	negatief	

Lees deel 2 in je taalboek op blz. 90.

- 8** Welk wereldrecord zou jij ooit eens willen verbreken?

- 9** Dit deel leest wat minder vlot. Hoe komt dat?

- 10** De tekstfragmenten in je taalboek worden extra grappig door het gebruik van cartoons. Bij het tekstdeel 'Donderdag' werd de cartoon weggelaten. Kun jij er een cartoon voor bedenken?

Les 7: De titel van deze les is geheim.

└ Je leert over bijvoeglijke en zelfstandige naamwoorden, over lidwoorden en eigennamen.

1 Vul de ontbrekende lidwoorden in: *de, het of een*.

Sorry dat ik je hoofdstuk 1 niet kon laten lezen. Anders had je geweten wie _____ hoofdpersonen zijn. En waar _____ verhaal zich afspeelt. En wanneer. Daar zou je alles te weten zijn gekomen wat je meestal aan het begin van _____ boek te weten komt. Helaas kan ik je dat allemaal niet vertellen. Dit is een verhaal over _____ geheim. Maar het is ook _____ geheim verhaal. Ik zou je niet eens moeten vertellen dat ik je het niet zou moeten vertellen. Zo geheim is het.

2 Onderstreep in de zinnen de bijvoeglijke naamwoorden en trek een pijl naar het zelfstandig naamwoord waar ze iets over zeggen.

Ik kan geen namen noemen. Ik kan je niet eens zeggen wat ze gedaan hebben, of waarom.

Ik kan je niet vertellen wat voor pluizig huisdier ze hebben.

Of hoeveel vervelende, kleine broertjes. Of bazige, grote zussen. Of ze van ijs met of zonder nootjes houden. Ik kan niets vertellen over hun school, hun vrienden of hun favoriete lievelingsprogramma's. Of ze kunnen skateboarden, of schaakkampioen zijn, of meedoen aan gevaarlijke schermwedstrijden.

▲* Of zelfs maar of ze een beugel hebben die af en toe pijnlijk is.

Kortom, ik kan je helemaal niets vertellen dat je zou kunnen helpen deze geheime mensen te herkennen als je ze zou tegenkomen bij je orthodontist. ▲* (Tanden zijn, zoals je misschien van de tv weet, handig als de politie een lijk moet identificeren.)

Dit is om jou te beschermen, en mijzelf. En je beste vrienden. En zelfs je ergste vijanden. (Je weet wel, degenen die je zou kunnen vermoorden maar uiteindelijk toch liever in leven laat.)

Hoe kun je nou een verhaal volgen als je niet weet over wie het gaat? Iemand moet toch verdwalen in het donkere bos, draken doden, door de tijd reizen of wat dan ook.

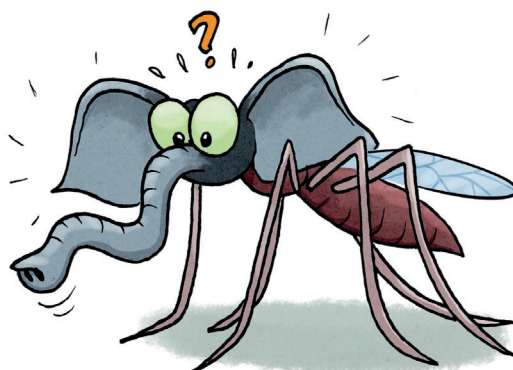
3 Ben je al wat wijzer geworden?

Markeer in de vette zinnen de zelfstandige naamwoorden met fluostift en omcirkel de eigennamen.

Oké. Ik heb een voorstel.

Om je te helpen mijn verhaal te volgen, ga ik – nu al! – mijn eigen regels overtreden en de personen een naam en een gezicht geven. Onthoud alleen dat dat niet hun échte namen en gezichten zijn. Het zijn een soort schuilnamen, of vermommingen. **Zoals bij spionnen of misdadigers.**

Als je een naam niet leuk vindt, kun je hem veranderen. **Als ik schrijf “Tim peuterde in zijn neus”, en je vindt Tom een leukere naam dan Tim, lees je gewoon “Tom peuterde graag in zijn neus”.** Dat vind ik niet erg. Als je wilt, doe je dat met alle namen in dit boek.

Of je houdt mijn namen. Je mag het zelf kiezen.

Je houdt misschien meer van katten dan van honden? Of liever een papegaai? ▲ De keuze

is aan jou. Let er wel op dat je van een mug geen olifant maakt ...

Net zoals het moeilijk is een verhaal te lezen zonder te weten waar het zich afspeelt. **Zelfs als je iets leest over buitenaardse wezens, wil je je kunnen voorstellen hoe het er bij hen uitziet. Dat ze in een donkere, groene stinkwolk wonen.** Of ergens waar het verschrikkelijk heet is.

Hoewel de echte plaats van dit verhaal een geheim moet blijven, zullen we, om het eenvoudiger te maken voor ons allemaal, zeggen dat het verhaal zich afspeelt op een plek die je heel goed kent. **Misschien woon je wel in Wommelgem? Of in de provincie West-Vlaanderen?** Je woont misschien wel in een ander land? **Of op een eiland tussen palmbomen?**

Daarom noemen we die plek vanaf nu Jouw Woonplaats.

Als je leest over de stad waar de personages wonen, dan denk je gewoon aan je eigen stad. Is die groot of klein? Ligt hij aan zee of bij een meer? Of is het een en al asfalt en winkelcentra? Je zegt het maar.

Als je iets leest over hun school, dan denk je aan Jouw School. **Is het een oud**

dorpsschooltje, of een of ander noodgebouw? Mag jij bepalen.

Het verhaal kan zich afspelen in de Stationsstraat, maar evengoed in de Nieuwstraat ...

Als ze naar huis gaan, stel je dan voor dat ze in Jouw Straat wonen, misschien wel pal aan de overkant. Misschien speelt het verhaal wel echt bij jou in de straat. Ik zou het je niet vertellen als het zo was. Maar ik kan ook niet met zekerheid zeggen dat het niet zo is.

In ruil voor al die vrijheden vraag ik je maar één ding: als ik ooit mijn mond voorbij praat en iets onthul wat ik niet had mogen onthullen – en dat zal zeker gebeuren! – vergeet dan alsjeblieft onmiddellijk wat ik gezegd heb.

Dat is eigenlijk wel een goed idee: vergeet alles wat je in dit boek leest zodra je het gelezen hebt. **Als je zo iemand bent die met zijn ogen dicht kan lezen, doe dat dan.** En als je blind bent en dit boek in braille leest, raak dan de bladzijden niet aan!

Waarom schrijf ik dit onder zulke afschuwelijke omstandigheden? Kan ik het er niet gewoon bij laten zitten en iets anders gaan doen?

Ach, ik kan je allerlei redenen geven.

Ik zou kunnen zeggen dat ik dit boek schrijf zodat je van andermans fouten kunt

leren. Of dat het heel gevaarlijk is om dit boek te schrijven, maar nog gevaarlijker om het niet te doen. Maar zo heldhaftig is de echte reden niet. Ik kan geen geheim bewaren. Dat heb ik nooit gekund.

Ik wens jou meer succes.

Naar: *De naam van dit boek is geheim*
Pseudonymus Bosch
Querido, 2008

- 4** Vul in de zinnen op de invullijn een bijvoeglijk of zelfstandig naamwoord in. Twijfel je? Gebruik dan het woordenboek.

bijvoeglijk naamwoord	zelfstandig naamwoord
Dit is een <i>mysterieus</i> boek.	Het is een <i>mysterie</i> .
Ik ben <i>blij</i> dat ik dit boek van Pseudonymus gekozen heb.	Ik straal van _____
Deze oefening is echter <i>moeilijk</i> .	Deze oefening staat vol _____
Het boek heeft een _____ kaft met een gaatje erin.	Het <i>karton</i> van dit boek is soepel.

Die _____ opmerking maakt me zenuwachtig.	De <i>pijn</i> na een tandartsbezoek is ondraaglijk.
Het <i>afschuwelijke</i> verhaal speelt zich af in jouw straat.	Eline bekeek Adriaan vol _____ omdat hij met z'n ogen dicht kan lezen.
Uiteraard speelt het verhaal zich af op een <i>geheime</i> plek en niet in Blankenberge of Oostende.	Kan jij goed _____ bewaren?
Hou jij van _____ avonturen?	Ik ben de <i>held</i> van het verhaal!
Dit boek is nogal _____	Wie dit boek leest, brengt zichzelf in <i>gevaar</i> .

▲ Markeer de eigennamen met fluostift.

5 Deze kolommen zijn onvolledig. Kun jij ze aanvullen met een zelfstandig naamwoord?

enkelvoud	meervoud
huis	_____
_____	ogen
personage	_____
vrijheid	_____
programma	_____
_____	omstandigheden
spion	_____
reden	_____
_____	winkelcentra
zekerheid	_____

Les 8: Op zoek naar de ideale grap

Je leert de belangrijkste informatie uit een tekst halen en sleutelwoorden in een schema plaatsen.

- 1 Je las een interview over humor. Daarin werden verschillende vormen van humor besproken. Ken je de betekenis van deze woorden? Je mag eventueel je woordenboek gebruiken.

sarcasme: _____

karikatuur: _____

onemanshow: _____

- 2 Kun jij het schema vervolledigen? Kies uit:

sarcasme – vooral bewegen – typetje – muziek – comedy
– maatschappijkritiek – droge humor – karikatuur

soorten humor	
kenmerken	benaming
weinig bewegen – geen emotie tonen – tegenslag	_____
_____	satire
_____	cabaret
slagzin – acteur – televisie	_____
korte verhalen – podium	_____
kwetsend – belachelijk maken – spotten	_____
iemands uiterlijke kenmerken overdreven tekenen	_____
_____	slapstick

